

Inhoud

- Inleiding: Een verhitte zomeravond 7
1. De missie van Ad van Wijk 11
 2. De oprichting van Econcern 23
 3. De commerciële genen van Dirk Berkhout 33
 4. Meedoen met de grote jongens 44
 5. De duurzame ambities van SHV 50
 6. De geboorte van een hecht trio 57
 7. Alles voor een goed gevuld portfolio 65
 8. Nederlands eerste commerciële windpark op zee 81
 9. Een wankel financieel bouwwerk 89
 10. Duurzaam beleggen 96
 11. Vastgoed tot in de hemel 108
 12. Darwind: het vlaggenschip van Noord-Holland 114
 13. Zegevieren op Malta 121
 14. Nieuwe aandeelhouders, nieuwe commissarissen 134
 15. Onaangename verrassingen voor Leo Epskamp 150
 16. Wind Holding: de comeback van Noord-Holland 157
 17. Belwind: het Belgische avontuur van Dirk Berkhout 177
 18. De raad van commissarissen grijpt in 183
 19. Struisvogelpolitiek 197
 20. Slachterij Van Steijn 208
 21. Econcern 2.0 216
 22. De val 225

Epiloog: Een langdurige ontvlechting	242
Verantwoording	252
Noten	255
Register	260

Inleiding

Een verhitte zomeravond

Zo kan het niet aflopen, denkt een handjevol oud-medewerkers van het failliete Utrechtse energiebedrijf Econcern. Op donderdag 25 juni 2009 trommelen ze hun collega's op voor een afscheidsfeestje aan de vijver van het hoofdkantoor aan de Utrechtse Kanaalweg. Het kantoor, gebouw A4 genaamd, ligt op een weggestopt industrieterreintje dat al jaren rijp is voor de sloop. Een feestbudget is er uiteraard niet; iedereen wordt gevraagd zelf eten en drinken mee te nemen. Drank kan op de eerste verdieping wel zolang in de koelkast worden gezet. De bedrijfsband, The Sustainables, speelt als afsluiter 'Bloed, zweet en tranen' van André Hazes.

Ook topman Ad van Wijk en zijn vrouw zijn op deze warme zomeravond van de partij. Van Wijk is de man die in 1984 samen met vijf andere milieubewuste natuurkundigen adviesbureau Ecofys, de voorloper van Econcern, opzette. Het faillissement heeft hem geknakt; hij mijdt publieke optredens. Het is daarom een grote verrassing als hij toch op het spontane feestje verschijnt. Hij krijgt een heldenontvangst.

Staannde voor de hoofdingang, gekleed in een wit overhemd zonder stropdas en met het bovenste knoopje los, bedankt Van Wijk de tientallen aanwezigen. Hij maakt weinig woorden vuil aan het tien dagen eerder uitgesproken faillissement. 'Hartstikke bedankt allemaal. Ik denk dat we nog een paar pilsjes moeten drinken en een Fisherman's Friend moeten nemen. Aan jullie heeft het in ieder geval niet gelegen. We zien elkaar hier over vijf jaar terug, als we allemaal weer wat bereikt hebben,' eindigt hij.

Wat niemand weet is dat er vanuit een kantoortje op de eerste verdieping met gemengde gevoelens wordt neergekeken op het feestende groepje. Het zijn de curatoren Louis Deterink en Willem Jan van Anandel die door de rechtbank in Utrecht zijn gevraagd om ervoor te zorgen dat het faillissement goed wordt afgehandeld en dat er een degelijk onderzoek komt naar de oorzaken. Ze hebben de *farewell party* oogluikend toegestaan, onder voorwaarde dat het 'de boedel' geen geld kost.

De tafel in het kantoortje ligt vol met dikke dossiers. De twee ervaren curatoren zijn wel wat gewend – Deterink met onder andere DAF en Fokker, en Van Anandel met Landis en Ceteco –, maar wat hier is gebeurd slaat echt alles. Het is het grootste faillissement in de geschiedenis van de Utrechtse rechtbank, en het is een chaos. 'Zoiets heb ik niet eerder meegemaakt,' zegt Deterink in september 2009 in een interview met *NRC*.¹ De 'grote vragen' van dit faillissement zijn de heren duidelijk: Waarom investeerden respectabele partijen in een bedrijf dat nooit een fatsoenlijke cashflow had? Waar zijn die 'pas' geïnvesteerde honderden miljoenen euro's in vredesnaam gebleven? Hoe komt het dat de zaak zo uit de hand gelopen is? En valt de verantwoordelijken iets te verwijten?

Onder Econcern NV en haar vier divisies – Ecofys (advisering), Ecostream (zonne-energie), Evelop (windenergie) en Ecoventures (diverse innovatieve activiteiten op het gebied van duurzame energie) – hangt een indrukwekkende kerstboom van meer dan 230 bv's. Het bedrijf is ten tijde van het faillissement actief in 24 landen, telt 53 kantoren op vrijwel alle continenten en heeft circa 1300 medewerkers – van wie 1150 met een arbeidscontract –, die zich bezighouden met een onvoorstelbaar breed spectrum aan activiteiten, uiteenlopend van het adviseren van de regering van Koeweit en biogasprojecten in Peru tot miljardenprojecten voor windparken op de Noordzee.

De curatoren kijken terug op een uitermate vlotte verkoop van een groot deel van de activiteiten aan energiebedrijf Eneco,

begin juni, waarmee ze alvast vierhonderd banen van Econcern-medewerkers hebben veiliggesteld. Eneco aasde al enige tijd op de pareltjes van Econcern. Uiteindelijk koopt het delen van Evelop, Ecofys, een aantal biomassa-activiteiten en, op een later moment, een paar onderdelen van Ecostream. Voor dit alles telt het Rotterdamse bedrijf ongeveer 30 miljoen euro neer.

Maar er zijn nog voldoende hoofdpijndossiers. Een dat zich direct opdringt is de verkoop van het Econcern-aandeel in het te ontwikkelen megawindpark Belwind, voor de kust van Zeebrugge in België. De partners in het project, waaronder shv en de Rabobank, laten al snel weten dat ze deelname van Econcern (of-tewel de boedel) niet langer waarderen. Over een uitkoopsom worden de partijen het maar niet eens. Met name shv, de belangrijkste aandeelhouder van Econcern, speelt hierin een opvallende rol. 'We konden ons niet onttrekken aan het gevoel dat de partijen gebruik wilden maken van het faillissement om een deel van Econcern goedkoop binnen te halen,' concludeert Deterink later in het *NRC*.²

Een ander dossier dat de curatoren die zomer behoorlijk bezighoudt is Silicium de Provence (Silpro), een project met als doel de bouw van een siliciumfabriek – de basisgrondstof voor zonnecellen – in St. Auban in Zuid-Frankrijk. Vanwege de veelbelovende vooruitzichten van de markt voor duurzame energie, en dus ook voor zonnecellen, meende Econcern zich ook te moeten storten op de beginschakel in de keten: de productie van silicium.

Via een aparte bv, Sol Holding, bezit Econcern een meerderheidsaandeel in dit project. Tijdens hun onderzoek komen Deterink en Van Andel erachter dat Silpro – in het Econcern-jaarverslag 2007 afgebeeld als een bloeiend lavendelveld – Econcern uiteindelijk meer dan 30 miljoen euro heeft gekost, zonder dat er ook maar iets fysiek van de grond is gekomen. In maart 2009 gaat Silpro failliet met achterlating van een schuld van bijna 100 miljoen euro. Wat is hier precies gebeurd?

Aan de vijver van het hoofdkantoor lijken de feestende medewerkers zich niet of nauwelijks bewust van de ingewikkelde ontvlechting waarmee de curatoren bezig zijn. Een enkeling is in oorlogsstemming. 'En, was het 't waard om een piramidespel voor te spelen?' krijgt topman Kees van der Leun, de rechterhand van Ad van Wijk, toegebeten door een van de medewerkers. 'Ze mogen blij zijn dat ze niet met rotte tomaten bekogeld zijn,' briest een ander.

Voor veel ex-Econcerners is op dat moment nog niet duidelijk of ze wel of niet door Eneco zijn overgenomen. Ze vinden weinig begrip bij de oud-bestuurders, die nog steeds niet lijken te willen geloven dat 'hun concern' ten onder is gegaan. 'Het was werkelijk onmenselijk en beschamend,' herinnert een oud-personeelslid zich.

Het gros van de feestgangers wijt de ellende echter aan heel andere dingen: de economie, het bankwezen, de macht van de fossiele industrie en ga zo maar door. Wat hun de meeste pijn doet, is dat een zeer hechte groep mensen nu uiteenvalt.

Tegen elven wordt in een baldadige bui een ladder tegen de gevel van het pand gezet. Een van de medewerkers klimt naar boven en slaagt erin het bedrijfslogo van het Econcern-gebouw te schroeven. Het is de laatste stuiptrekking van een ooit zo enthousiaste groep mensen die bijna 25 jaar lang onder de leus 'een duurzame energievoorziening voor iedereen' de wereld heeft bestormd.

De missie van Ad van Wijk

Wie hem goed kent weet dat hij de missie 'een duurzame energievoorziening voor iedereen' al heel lang als een mantra met zich meedraagt, vanaf zijn studietijd in Utrecht. Later zal er geen presentatie voorbijgaan zonder dat Econcern-oprichter en -CEO Ad van Wijk zijn missie en droom aan zijn publiek kenbaar maakt:

'Vandaag wil ik met u delen dat deze droom werkelijkheid móét maar vooral ook kán worden. Voor ons, voor onze kinderen en voor de vele generaties daarna. Ik ben positief gestemd dat we deze duurzame energievoorziening voor iedereen nog in mijn leven gaan bereiken. Het vergt wel een enorme inspanning, durf en veranderingsbereidheid van eenieder. Maar bovenal moeten we anders leren denken over en kijken naar onze energievoorziening. Ik wil u hierin meenemen en een paar toekomstbeelden schetsen.'

En dan volgt er steevast een presentatie met voorbeelden die iedereen in 'het wereldje' inmiddels kan dromen: 'Er is geen energiecrisis', 'We gaan ongelooflijk inefficiënt om met onze energie', 'Neem iets simpels als de deurbel die dag en nacht op spanning staat, of het weggooien van warm water waarin een ei of een aardappel is gekookt'. Heel langzaam verwerft Van Wijk bredere bekendheid. Het begint met het Utrechtse ondernemerscircuit en breidt zich gestaag uit naar het Nederlandse en Europese bedrijfsleven. Maar vanaf 2007 is hij ineens een pijlsnel rijzende ster. Hoewel hij nog niet de status en brede bekendheid heeft van een

Rijkman Groenink (ABN Amro) of een Cees van der Hoeven (Ahold), is hij een graag geziene gast die de labels charismatisch en visionair met ondernemerschap combineert. Van Wijk wordt steeds vaker gevraagd de politiek te adviseren en speeches te houden op grote congressen. De 'artiest' in hem mag zich eindelijk laten zien.

Een geëngageerde bètastudent

Ad van Wijk wordt op 12 mei 1956 geboren in een 'rode' boerenfamilie in Jutphaas, een voormalig dorpje langs het Merwedekanaal dat nu door Nieuwegein is opgeslokt. Het gezin telt vijf kinderen en allemaal bespelen ze een muziekinstrument, wat ze de bijnaam 'de muzikale familie' oplevert. De jonge Van Wijk volgt accordeonlessen bij juffrouw Van Leeuwen, die een ware legende is in het dorp. De Van Wijkjes vormen samen de groep de Rolling Tones, waarmee ze het weten te schoppen tot het podium van het befaamde zaterdagmiddagprogramma *Stuifes in* met Ria Bremer.

Van Wijk gaat in Utrecht naar het St. Bonifatiuscollege. Hier ontmoet hij Sonja Hoefs, met wie hij later zal trouwen. Aan het einde van zijn middelbareschooltijd is de milieubeweging enorm in opkomst. Lokale actiegroepen schieten als paddenstoelen uit de grond. Ze ageren tegen de aanleg van nieuwe wegen, tegen geluidshinder van vliegtuigen bij Schiphol, tegen de inpoldering van de Markerwaard en tegen milieuvervuiling in het algemeen. Het gaat veel actiegroepen niet zozeer om milieuvervuiling als biologisch verschijnsel, ze propageren vooral een brede maatschappelijke omwenteling.

In dezelfde periode slaat het rapport van de Club van Rome – *Grenzen aan de groei* (1972) – in als een bom. Opgesteld door een grote groep internationale wetenschappers concludeert het stellig dat fossiele brandstoffen opraken en dat consumen-tisme en het daarmee gepaard gaande hoge energieverbruik

wel eens de ondergang van de mensheid kunnen betekenen.

Gecombineerd met een dubbele oliecrisis vindt het rapport van de Club van Rome een vruchtbare bodem, vooral in Nederland. Vanuit de milieubewegingen doet men zijn best het publiek voor te lichten over energie- en grondstofbesparende levenswijzen. Overal worden kleine, alternatieve bedrijfjes opgericht. Bekend wordt bijvoorbeeld De Kleine Aarde in Boxtel (in 1971 gestart, op 1 januari 2011 gesloten), dat zo veel mogelijk mensen poogt te interesseren voor een milieuvriendelijker levenswijze en dat daarin zelf het voorbeeld geeft.

Het is in deze sfeer dat Ad van Wijk in 1974 natuurkunde gaat studeren aan de Rijksuniversiteit Utrecht. Tijdens zijn studie ontpopt de langharige Van Wijk zich als een actieve en geëngageerde student. Zo helpt hij enthousiast mee met het opzetten van een nieuwe studierichting: Natuurkunde, Sterrenkunde en Samenleving (NS&S). Dit nieuwe onderwijs- en onderzoeksprogramma start in 1976 binnen de subfaculteit Natuur- en Sterrenkunde en geeft gehoor aan de groeiende behoefte om de wetenschap en 'de maatschappij' directer met elkaar te verbinden.

Van Wijk is in die tijd een van de assistenten van Wim Turkenburg, de dan kersverse wetenschappelijk medewerker bij NS&S. Turkenburg is zeer actief in de antikernenergiebeweging, die zich concentreert rondom De Kleine Aarde. Als kernfysicus staat Turkenburg regelmatig landelijk in de schijnwerpers. Voor het laatst in 2011 als hij door het *NOS Journaal* wordt gevraagd om als deskundige de kernramp in het Japanse Fukushima van commentaar te voorzien.

Van Wijk in De Vakidiot

Hoe er begin jaren zeventig door studenten over maatschappelijke vraagstukken wordt nagedacht en gediscussieerd is goed na te lezen in *De Vakidiot*, het studentenmaandblad van de

subfaculteit Wiskunde, Natuur- en Sterrenkunde in Utrecht. Regelmatig duiken hierin stukken op van Van Wijk en enkele studiegenoten, van wie sommigen later ook bij Econcern een rol zullen spelen.

Van Wijks afkomst en opvoeding schemeren behoorlijk door in een stuk van zijn hand in *De Vakidoot* van oktober 1977, getiteld 'Problemen tussen landbouw en natuurbescherming'. Volgens de boerenzoon worden ontwikkelingen in de landbouw sterk belemmerd door allerlei (politieke) eisen voor het behoud van natuur en landschap. Hij betoogt dat die eisen ook wel op hun plek zijn, 'aangezien schaalvergroting en intensivering van de landbouw lelijke sporen achterlaten in het landschap'. De jonge Van Wijk vraagt zich af of de kloof tussen behoud van landschap en schaalvergroting daadwerkelijk zo groot is.

'Er zijn een aantal ervaringen [...] die in een andere richting wijzen. In het contact tussen de Landbouwgroep en het Agrarisch Jongeren Kontakt in het Kromme-Rijn-gebied blijkt dat er zeer goed te praten valt over natuur- en landschapsbeheer en de minder positieve kanten van de bio-industrie.'

Van Wijk, die zich als contactpersoon van die Landbouwgroep uitgeeft, legt uit dat de groep is opgericht in 1973 en mede is voortgekomen uit Aksie Strohalm. De club, die zich vooral bezighoudt met de boeren in het Kromme Rijngebied – de geboortegrond van Van Wijk –, heeft zich een paar dingen ten doel gesteld, zo staat in het stuk te lezen: 'het bevorderen van het ontstaan en het ontwikkelen van een groep kritische boeren in de provincie Utrecht en voorlichting geven aan niet-agrarische groepen over landbouwpolitiek en milieubehoud'. Het stuk wordt afgesloten met:

'Behalve dat de Landbouwgroep een functie vervult voor de boeren in het KR-gebied, vervult ze ook een functie voor de leden van de groep zelf, namelijk "de ontwikkeling van een

kritisch socialistisch bewustzijn van de eigen maatschappelijke positie en het vermogen te organiseren, actie te voeren en zorg te dragen voor een democratische organisatie".'

Wie zich bij de zeven leden tellende groep wil aansluiten, kan zich melden bij Van Wijk.

De Vrij Experiment Groep

Schrijft Van Wijk in zijn eerste studiejaren nog veel over 'boerenproblemen', mede onder invloed van Turkenburg stapt hij al snel over naar de energiepolitiek. Het kabinet-Lubbers is op dat moment van plan het kernenergievermogen in Nederland fors uit te breiden, naar zes kerncentrales³. De progressieve natuurkundestudenten in Utrecht is dat een doorn in het oog; zij zien liever dat er meer energie wordt opgewekt uit duurzame bronnen.

In deze discussie – fossiel versus duurzaam – treft Van Wijk studiegenoot Kornelis Blok, die veel interesse heeft voor windenergie. Hij komt uit dezelfde omgeving en heeft eveneens een boerenachtergrond. Beide studenten zijn idealist, met dit verschil dat Blok een minder 'rode' achtergrond heeft dan Van Wijk. Hij is meer religieus opgevoed. Samen zullen zij later het adviesbureau Ecofys oprichten, de voorloper van Econcern.

De twee studenten mengen zich begin jaren zeventig actief in de pas opgerichte studievereniging A-Eskwadraat (AES²). Deze vereniging is op dat moment een bron van studentenactivisme. Inspraak en democratisering zijn de kernwoorden, maar die filosofie wordt nog onvoldoende in praktijk gebracht, vindt Ad van Wijk. In 1975 richt hij daarom de Vrij Experiment Groep (VEG) op. Doel van de VEG is dat de studenten zelf mogen bepalen hoe zij hun practicum invullen, en dat ze zich hierbij laten leiden door 'direct maatschappelijk gericht onderzoek te doen'. Daarnaast is het nadrukkelijk de bedoeling dat de experimenten niet individueel worden uitgevoerd, maar met elkaar worden bespro-

ken. 'We hebben vier projecten verzonnen, te weten: thermische verontreiniging, geluidshinder, CO₂-huishouding en oppervlaktespanning,' schrijft Van Wijk, samen met anderen, in een stuk over de oprichting van de VEG.

In de jaren die volgen gaat de discussie binnen de VEG vaak over wat maatschappelijk relevant onderzoek eigenlijk is. Zo schrijft een VEG-lid in *De Vakidoot* van maart 1978 dat een definitie moeilijk te geven is, maar dat het vooral draait om werk voor bijvoorbeeld actie-, wijk- en bedrijfsgroepen.

'Voor die groepen zal dan wel moeten gelden: (a) dat het voor hen onbetaalbaar is om dat onderzoek door anderen te laten doen; (b) dat de resultaten openbaar gemaakt mogen worden; (c) dat het onderwerp voortkomt uit en een probleemgeval is binnen de maatschappij. Je kunt hierbij aan woon-, werk- en leefomstandigheden, milieuvervuiling, grondstoffen- en energieverpilling denken.'

Ten slotte vindt de auteur het ook erg belangrijk dat de wetenschappelijke uitkomsten in 'begrijpelijke taal' worden gecommuniceerd, immers alleen dan kunnen actiegroepen ermee naar de politiek. Het stuk besluit met:

'Hoe kom je als VEG aan je experimenten? Moet je zelf maar wat verzinnen, wat in feite neerkomt op de stelling "wij als wetenschappers weten precies wat goed is voor de samenleving", of moet je contacten opbouwen en onderhouden met actiegroepen e.d., waarbij je je opstelt als lid van de samenleving met de (toevallige) capaciteiten om verandering te brengen in de probleemsituaties waarbij jouw vakgebied een grote rol speelt?'

Keihard rocken met Terrible Head

Ondanks alle discussies, plannen en manifesten blijft Van Wijk trouw aan zijn muzikale genen. Zo wordt de door Utrechtse studenten op 16 mei 1978 georganiseerde Onderwijsdag afgesloten met een optreden van Herman Finkers en het bandje Terrible Head, dat als volgt wordt omschreven:

'Weer een van die groepjes die zo nodig moeten; zo bestaan er natuurlijk 100 in een dozijn; geen flikker aan, amateuristisch, slechte installatie enz. En dat klopt. Maar wel speciaal. We zijn een bijzonder enthousiaste groep, met een duidelijk publiek, afkomstig uit het Kromme Rijngebied. Gehard dus door optredens voor publiek van boeren, werkende jongeren en scholieren. De muziek bestaat uit keiharde rock, zoals nummers van Van Halen, Herman Brood, natuurlijk de Rolling Stones, Status Quo en Eddy and the Hot Rods, Flying Spiders en zeker veel eigen werk. Kortom, een avondje weinig lullen en veel swingen, en dat zal wel niet meevallen voor een stelletje intellectuelen, halfgare wis- en natuurkundigen. In ieder geval zullen wij ons best doen, de rest bekijken jullie zelf maar. Tot 16 mei!'

De band telt drie broers Van Wijk; Ad speelt piano. 'Met zijn lange haren leek hij net Frank Zappa,' herinnert een bandlid zich. Terrible Head was 'wereldberoemd in Schalkwijk' en heeft een jaar bestaan. Het is niet alleen Van Wijk die later landelijke bekendheid verwerft, ook zanger Ruud Kluyver maakt later naam, als kunstenaar, met grote stalen constructies. Tijdens de hoogtijdagen van de band mogen de mannen optreden in het radioprogramma van KRO-diskjockey Hubert van Hoof. Dat de tekst voor de katholieke omroep wat gefatsoeneerd moet worden, kan de pret niet drukken.

Felle en oeverloze discussies

Op de Onderwijsdag die Finkers en Terrible Head afsluiten, vindt ook een grote forumdiscussie plaats over 'de toekomst van onze energievoorziening'. Een aankondiging van die discussie in de vorm van een pamflet is tekenend voor de sfeer en ideeënwereld waarin Van Wijk en zijn medestudenten natuurkunde studeren:

'Een brandende vraag: de olieboycot in 1973, de vele waarschuwingen over een dreigende grondstoffenschaarste, de discussies rond de levering van vloeibaar aardgas uit Algerije, de protesten tegen de bouw van kerncentrales en verrijningsfabrieken, het voor onmogelijk gehouden reaktorongeluk in Harrisburg en de ophanden zijnde protestdemonstratie tegen het opslaan van radioactief afval in het Groningse Gasselte; het zijn enkele voorbeelden die aangeven dat de energievoorziening de laatste tijd een snel belangrijker wordend probleem is, dat de ongerustheid over de weg die ingeslagen dreigt te worden bij steeds meer groeperingen toeneemt, en dat die groeperingen ieder op hun eigen wijze de uiteindelijke beslissing proberen te beïnvloeden. Wetenschappers, vooral uit natuurwetenschappelijke disciplines, spelen in de discussies een centrale rol. [...] Wij vinden de energieproblematiek dermate belangrijk dat iedere natuurkundige en wiskundige daarmee bekend zou moeten zijn.'

En ook:

'Een interessant punt is de vraag hoe de universiteit, en in het bijzonder deze fakulteit, in haar onderzoeksbeleid op het energieprobleem moet inspelen. Uitspraken hierover kunnen belangrijke konsekwenties inhouden voor dat onderzoeksbeleid. Over de zinvolheid van kleinschalige toepassingen variëren de meningen van totaal zinloos tot een toe te juichen alternatief.'

Ondanks alle goede bedoelingen om zich in te zetten voor onderzoek door milieu- en actiegroepen, kenmerkt de studentenbeweging zich vooral door overloze discussies. Een studiegenoot kan zich die jaren na dato nog goed herinneren. 'Ad kon goed discussiëren en hij luisterde ook wel. Maar zelden week hij van zijn standpunt af. Daarmee stootte hij mensen regelmatig voor het hoofd, door dingen altijd maar beter te weten.'

'Hij miste inlevingsvermogen,' zegt een andere oud-studiegenoot. 'Ik had het op een gegeven moment helemaal gehad met die discussies, dat overloze gepraat, die zogenaamd ideologische gesprekken over onbelangrijke dingen.' Hij herinnert zich de felheid van de actieve VEG-leden, zoals Van Wijk en de latere *Volkskrant*-journalist Martijn van Calmthout.

Die hang naar eindeloze discussies is terug te vinden in een uitnodiging die Kornelis Blok in het najaar van 1979 schrijft voor een introductieseminar van AES²:

'Al heel lang is het traditie om elk jaar een seminar te houden. Een aantal studenten, die in hun vrije tijd kennelijk niets beters te doen hebben, kwamen dan bij elkaar om een heel weekend lang te ouwehoeren over van alles wat er op onze subfaculteit gebeurt en waarmee zij zich menen te moeten bemoeien. Echte oude jongens volkorenkrentenbrood-bijeenkomsten dus.'

De agenda van het seminar beschrijft Blok als volgt:

'Om 12 uur verzamelen bij Chez Bébé. Daarna gaan we in groepen uiteen om, naar aanleiding van de diskussiestukken uit de dan inmiddels verschenen seminar-map, verder te praten. Om zes uur treffen we elkaar bij de Chinees (niet de Glorie). Om acht uur wordt iedereen, met verbrande keel en volle pens, weer bij Chez Bébé verwacht om alles in de grote groep te bespreken. Daarna gaan we waarschijnlijk nog wel ergens een feestje bouwen.'